

**ÇERKEZKÖY TİCARET VE SANAYİ ODASI
EKONOMİK, TİCARİ, BEŞERİ, SOSYAL VE
FİNANSAL BİLGİLER
KASIM-1**

13 ARALIK 2018

İLKNUR İNAL

ULUSLARARASI İLİŞKİLER UZMANI

I. İçindekiler

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ	4
1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, KASIM 2018.....	5
1.1.2. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, KASIM 2018	5
2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ.....	7
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, KASIM 2018	7
2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, SEKTÖREL VE DEĞİŞİM ORANLARI, KASIM 2018.....	7
2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, KASIM 2018	8
2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, KASIM 2018	10
2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, KASIM 2018.....	10
3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET	12
3.1 İTHALAT- İHRACAT, KASIM 2018	12
3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, KASIM 2018 (1000 \$)	15
3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, KASIM 2018 (1000 \$)	16
3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, KASIM 2018 (1000 \$) ..	17
3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, KASIM 2018 (1000 \$)	18
4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM	19
4.1. İŞGÜCÜ GİRDİ ENDEKSİ, III. ÇEYREK 2018	19
4.1.1. İŞGÜCÜ GİRDİ VE MALİYETİ ENDEKSLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, III. ÇEYREK 2018 [2015=100]	19
5. BEŞERİ ARAŞTIRMALAR; GİRİŞİM ÖZELLİKLERİNE GÖRE DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ, 2017	19
6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI.....	21

II.GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi.....	4
Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi.....	6
Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi.....	7
Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi	9
Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu	11
Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu.....	12
Grafik 7: İhracat.....	14
Grafik 8: İthalat.....	15
Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı.....	15

III.TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	5
Tablo 2: Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks.....	5
Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	6
Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	7
Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	9
Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları.....	10
Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı.....	16
Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı.....	17
Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı.....	18
Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı.....	19
Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları.....	20

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ

1.1. Tüketici Fiyat Endeksi, KASIM 2018

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %1,44 düştü

TÜFE'de (2003=100) 2018 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre %1,44 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre %20,79, bir önceki yılın aynı ayına göre %21,62 ve on iki aylık ortalamalara göre %15,63 artış gerçekleşti.

Aylık en yüksek artış %2,37 ile giyim ve ayakkabı grubunda oldu

Ana harcama grupları itibarıyla 2018 yılı Kasım ayında endekste yer alan gruplardan, sağlıkta %0,57, konutta %0,47, lokanta ve otelerde %0,41 ve alkollü içecekler ve tütünde %0,17 artış gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş gösteren grup %6,46 ile ulaştırma oldu

Ana harcama grupları itibarıyla 2018 yılı Kasım ayında endekste yer alan gruplardan ev eşyasında %2,85, eğlence ve kültürde %2,08, çeşitli mal ve hizmetlerde %0,96 ve gıda ve alkolsüz içeceklerde %0,74 düşüş gerçekleşti.

Yıllık en fazla artış %32,73 ile ev eşyası grubunda gerçekleşti

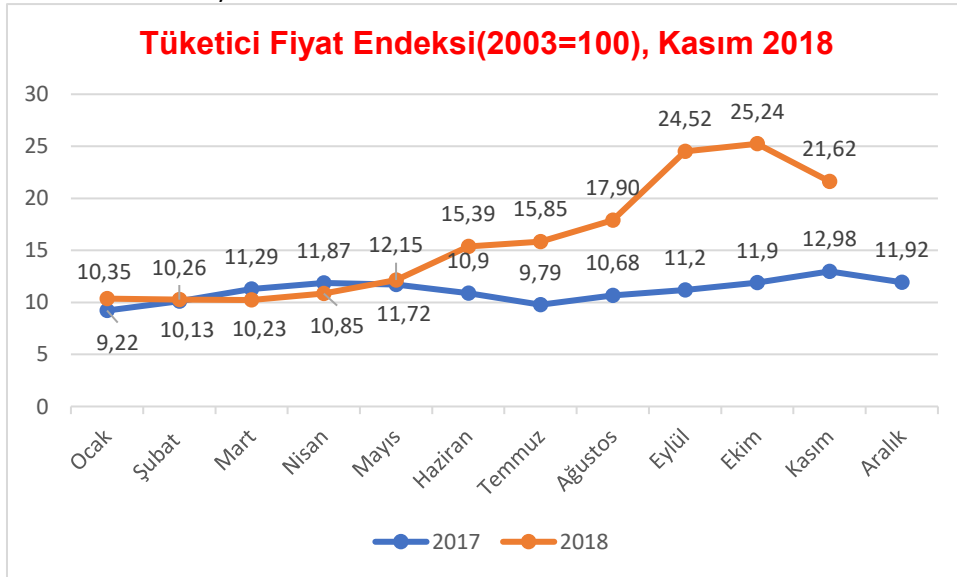
TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre çeşitli mal ve hizmetler %27,87, gıda ve alkolsüz içecekler %25,66, konut %24,76 ve eğlence ve kültür %21,18 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

Aylık en yüksek artış %0,15 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)'de oldu

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %23,59 ile TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %25,06 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %17,50 ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) bölgesinde gerçekleşti.

Kasım 2018'de endekste kapsanan 407 maddeden; 38 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 261 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 108 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, KASIM 2018

Tablo 1: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Kasım 2018	Kasım 2017
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-1,44	1,49
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	20,79	11,16
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	21,62	12,98
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	15,63	10,87

Kaynak: TÜİK

1.2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Kasım 2018

Yurt içi üretici fiyat endeksi aylık %2,53 düştü

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2018 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre %2,53 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre %36,68, bir önceki yılın aynı ayına göre %38,54 ve on iki aylık ortalamalara göre %25,52 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %1,80, imalat sanayi sektöründe %3,09 düşüş, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektöründe %2,35 ve su sektöründe %1,25 artış olarak gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş kok ve rafine petrol ürünlerinde gerçekleşti

Bir önceki aya göre en fazla düşüş; %15,49 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %8,11 ile ana metaller, %6,32 ile metal cevherleri olarak gerçekleşti. Buna karşılık tütün ürünleri %4,14, elektrik, gaz üretim ve dağıtım %2,35, içecekler %1,78 ile bir önceki aya göre endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Ana sanayi gruplarında aylık en fazla düşüş ara malında gerçekleşti

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2018 yılı Kasım ayında aylık en fazla düşüş %3,56 ile ara malında gerçekleşti.

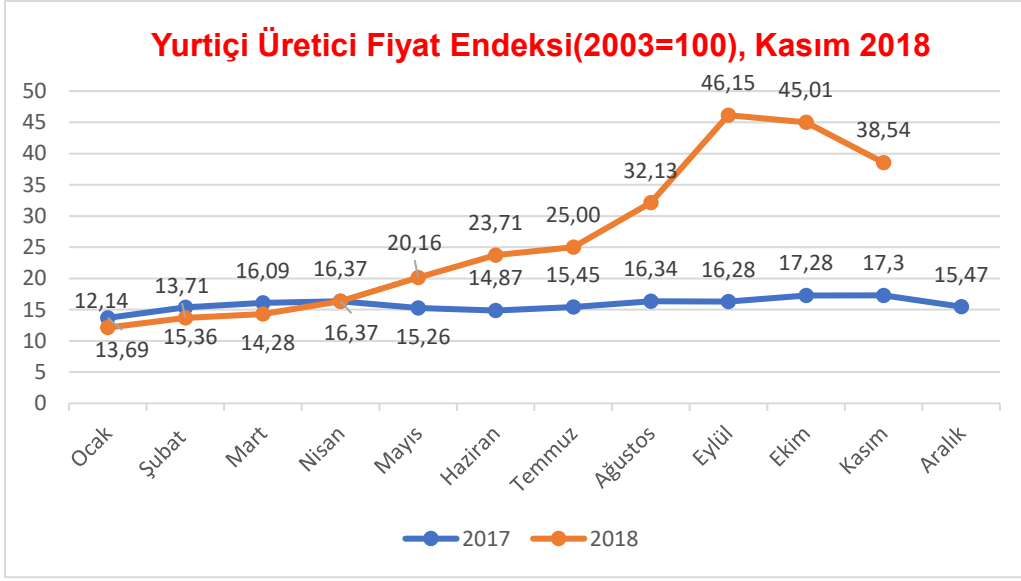
1.1.2. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, KASIM 2018

Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Kasım 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-2,53
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	36,68
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	38,54
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	25,52

Kaynak: TÜİK

Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: (ÜFE), Belirli bir referans döneminde ülke ekonomisinde üretimi yapılan ve yurtiçine satışı konu olan ürünlerin, üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişikliklerini ölçen fiyat endeksidir. TÜFE ile ÜFE arasındaki temel fark, fiyat derlenen birimlerde ortaya çıkmaktadır.

- TÜFE'de fiyatlar, üreticilerin yanı sıra toptan satış noktalarından da (sebze, meyve ve balık hâllerinden) derlenmektedir. Toptan eşya fiyatlarına Katma Değer Vergisi (KDV) gibi vergiler dahil edilmektedir.
- ÜFE'de, fiyatların özellikle üreticilerden derlenmesi esastır ve ürün fiyatları vergiler hariç, yurtiçi peşin satış fiyatlarıdır.

2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ

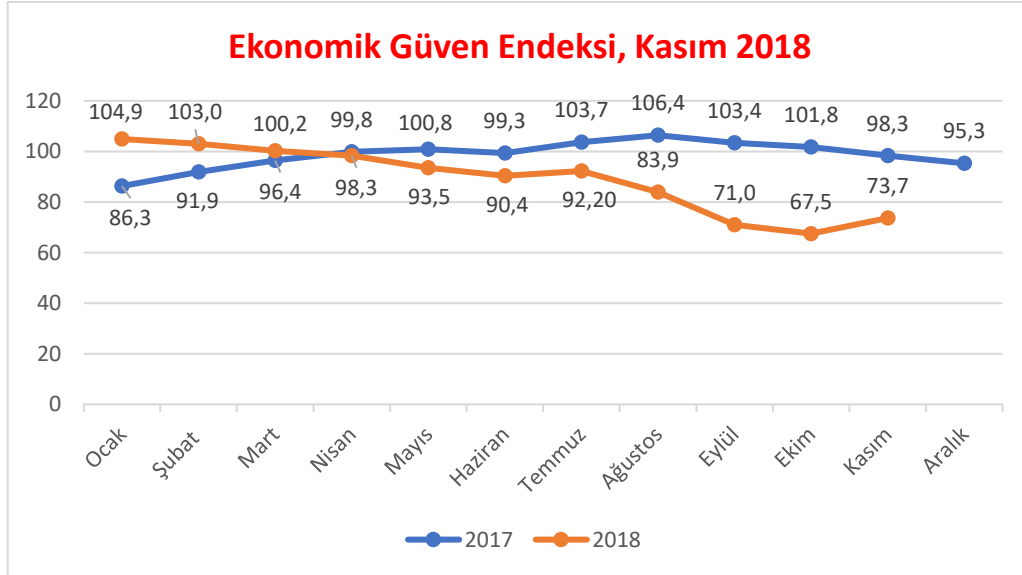
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, KASIM 2018

Ekonomik güven endeksi 73,7 oldu

Ekonomik güven endeksi Ekim ayında 67,5 iken, Kasım ayında %9,1 oranında artarak 73,7 oldu. Ekonomik güven endeksindeki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Kasım ayında tüketici güven endeksi 59,6 değerine, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi 96,8 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 79,8 değerine ve perakende ticaret sektörü güven endeksi 90,7 değerine yükseldi. Kasım ayında inşaat sektörü güven endeksi ise 56,6 değerine geriledi.

Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, SEKTÖREL VE DEĞİŞİM ORANLARI, KASIM 2018

Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Sektörel Ve Değişim Oranları

	Endeks		Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	
	10/2018	11/2018	10/2018	11/2018
Ekonomik Güven Endeksi	67,5	73,7	-4,8	9,1
Tüketici Güven Endeksi	57,3	59,6	-3,4	4,0
Reel Kesim Güven Endeksi	91,1	96,8	0,8	6,3
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	75,7	79,8	-4,7	5,4
Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi	87,0	90,7	-1,8	4,3
İnşaat Sektörü Güven Endeksi	58,7	56,6	2,3	-3,5

Endeks Etkileri Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Değerlerdir. Tüketici Güven Endeksinde Mevsim Etkisi Bulunmamaktadır.

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR

Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirme, beklenti ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeks, tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

Ekonomik güven endeksi hesaplamasında, her bir sektörün ağırlığı o sektörün normalleştirilmiş alt endekslerine eşit dağıtılarak uygulanmakta, güven endekslerine doğrudan uygulanmamaktadır. Bu kapsamda tüketici, reel kesim, hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerine ait toplam 20 alt endeks hesaplamada kullanılmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin hesaplamasında kullanılan alt endeksler her ayın ilk iki haftasında derlenen veriler kullanılarak hesaplanmaktadır. Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.

2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, KASIM 2018

Tüketici güven endeksi 59,6 oldu

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Kasım ayında bir önceki aya göre %4 oranında arttı; Ekim ayında 57,3 olan endeks Kasım ayında 59,6 oldu.

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi 77,5 oldu

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Ekim ayında 73,5 iken, Kasım ayında %5,4 oranında artarak 77,5 oldu.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi 77,4 oldu

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi (gelecek 12 aylık döneme ilişkin) Ekim ayında 72,8 iken, Kasım ayında %6,2 oranında artarak 77,4 oldu.

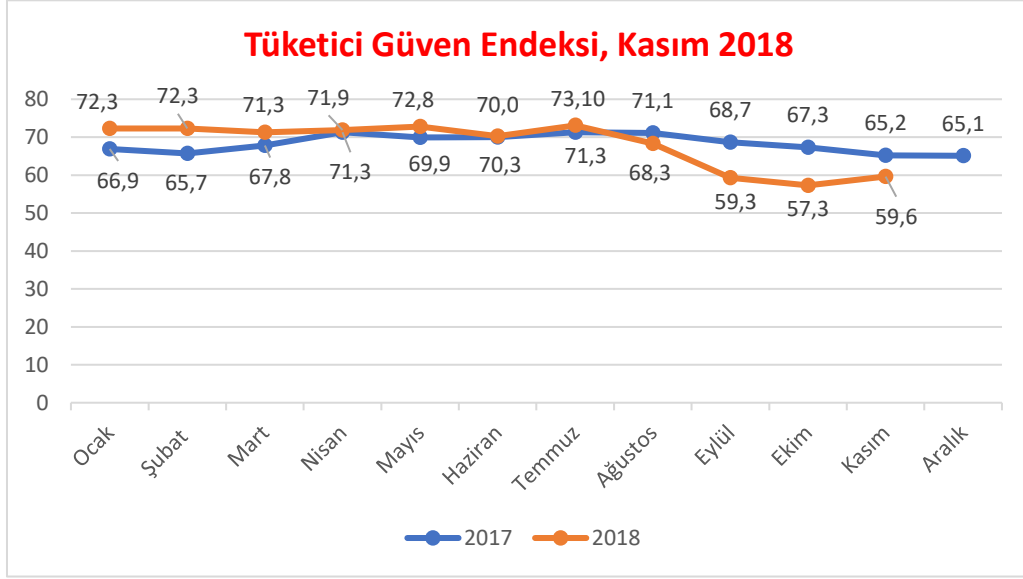
İşsiz sayısı beklentisi endeksi 63,4 oldu

İşsiz sayısı beklentisi endeksi (gelecek 12 aylık döneme ilişkin) Ekim ayında 63,6 iken, Kasım ayında %0,3 oranında azalarak 63,4 oldu.

Tasarruf etme ihtimali endeksi 20,1 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi (gelecek 12 aylık döneme ilişkin) Ekim ayında 19,2 iken, Kasım ayında %4,8 oranında artarak 20,1 oldu.

Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.2.1. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, KASIM 2018

Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Kasım 2018	Kasım 2018	Kasım 2018	Kasım 2018
Tüketici Güven Endeksi	57,3	59,6	-3,4	4,0
Hanenin maddi durum beklentisi	73,5	77,5	-4,1	5,4
Genel ekonomik durum beklentisi	72,8	77,4	-2,4	6,2
İşsiz sayısı beklentisi*	63,6	63,4	-5,4	-0,3
Tasarruf etme ihtimali	19,2	20,1	2,3	4,8

Kaynak: TÜİK

*İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı göstermektedir. Sorgulamalar gelecek 12 aylık dönem için yapılmıştır.

AÇIKLAMALAR

Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin maddi durum ve genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri, harcama ve tasarruf eğilimleri ölçülmektedir.

Anket sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi 0-200 aralığında değer alabilmektedir. Tüketici güven endeksinin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durumu, 100'den küçük olması tüketici güveninde kötümser durumu göstermektedir.

2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, KASIM 2018

PERAKENDE GÜVENİ YILIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNDE

Perakende güveni, Kasım ayında bir önceki aya göre 1,1 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 1,9 puan azaldı. Perakende güveninin geçen yıla göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü, Kasım ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

Kasım ayında -17,8 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 1,9 puan, geçen aya göre ise 1,1 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu.

2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, KASIM 2018

Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları

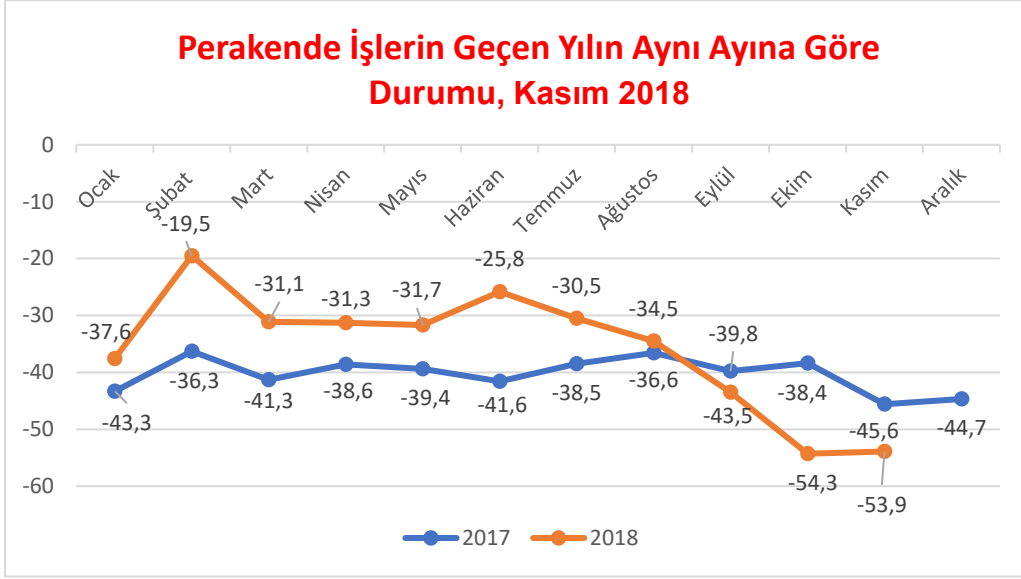
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	1,5	-7,6	-11,8	-4,2	-10,3	-11,4	-11,0	-7,8	-11,1	-16,3	-16,5	-16,9
2017	-15,7	-24,8	-16,9	-18,5	-15,7	-14,5	-18,8	-17,6	-17,4	-15,3	-16,7	-13,2
2018	-15,2	-10,3	-11,3	-15,2	-15,9	-13,8	-10,5	-14,6	-15,1	-16,6	-17,8	

Kaynak: TEPAV

Perakendecilerin satış beklentileri geçen yıla kıyasla azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Kasım 2018’de -13,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,7 puan arttı; bir önceki yılın aynı ayına göre ise 7,9 puan azaldı. Kasım 2018’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 16,4’ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 52,2’si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 31,5 oldu.

Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

Kaynak: TEPAV

Perakende güveni en fazla azalan sektör “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Ekim 2018’de, geçen yılın aynı dönemine göre sadece “motorlu taşıtlar” sektöründe artış; “birden fazla türde ürün satan market ve büyük mağazalar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörlerinde azalış gözlemlendi. “Motorlu taşıtlar” ve “birden fazla türde ürün satan market ve büyük mağazalar” sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşti. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu.

Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

Kaynak: TEPAV

Perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla kıyasla düştü

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Kasım 2018'de, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" ve "önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi" göstergeleri Kasım 2017'ye göre azalış, Ekim 2018'e göre artış gösterdi. "Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş beklentisi" hem Kasım 2017'ye göre hem de Ekim 2018'e göre artarken, "önümüzdeki 3 ayda istihdam ve satış fiyatı beklentileri", "işlerin geçen yıla göre durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri azaldı

3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET

3.1 İTHALAT- İHRACAT, KASIM 2018

İhracat %9,4 arttı, ithalat %21,3 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2018 yılı Kasım ayında, 2017 yılının aynı ayına göre %9,4 artarak 15 milyar 529 milyon dolar, ithalat %21,3 azalarak 16 milyar 180 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığı %89,8 azaldı

Kasım ayında dış ticaret açığı %89,8 azalarak 651 milyon dolara geriledi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2017 Kasım ayında %69,1 iken, 2018 Kasım ayında %96'ya yükseldi.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %0,8 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2018 Kasım ayında bir önceki aya göre ihracat %0,8, ithalat %0,6 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2018 yılı Kasım ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %9,4 arttı, ithalat %21,2 azaldı.

Avrupa Birliği'ne ihracat %10,9 arttı

Avrupa Birliği'ne (AB-28) yapılan ihracat, 2017 yılının aynı ayına göre %10,9 artarak 7 milyar 730 milyon dolar olarak gerçekleşti. AB'nin ihracattaki payı 2017 Kasım ayında %49,1 iken, 2018 Kasım ayında %49,8 oldu.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Almanya'ya yapılan ihracat 2018 Kasım ayında 1 milyar 430 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 983 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 871 milyon dolar ile İtalya ve 855 milyon dolar ile Irak takip etti.

İthalatta ilk sırayı Rusya aldı

Rusya'dan yapılan ithalat, 2018 yılı Kasım ayında 1 milyar 756 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 566 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 391 milyon dolar ile Çin ve 1 milyar 107 milyon dolar ile ABD izledi.

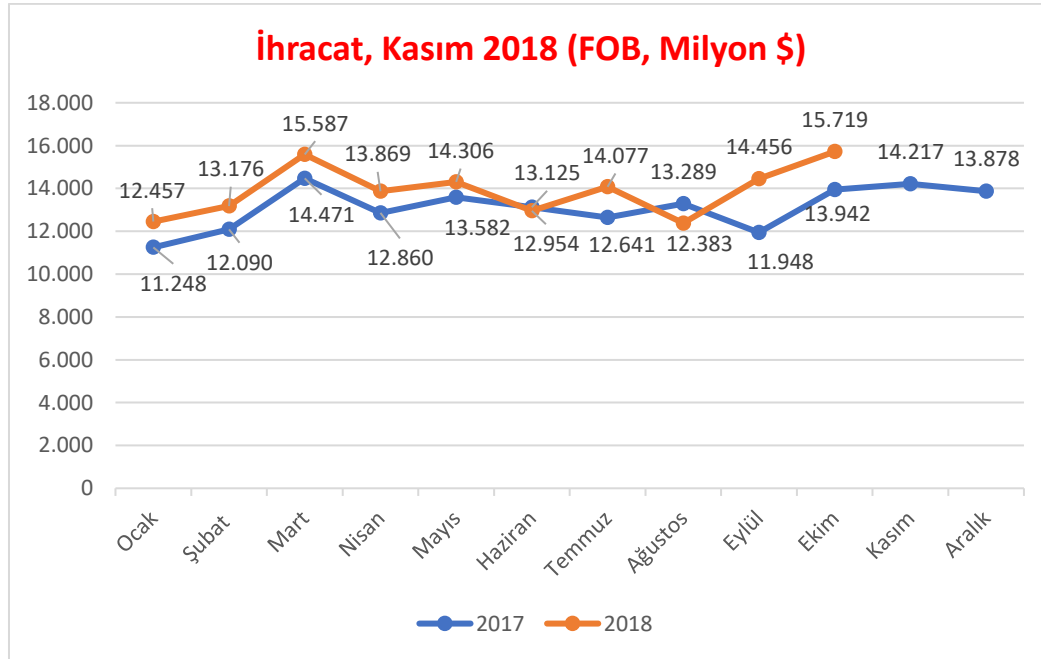
Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %4,2 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Kasım ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %93'tür. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %4,2, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %36,3'tür.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %15,4 oldu

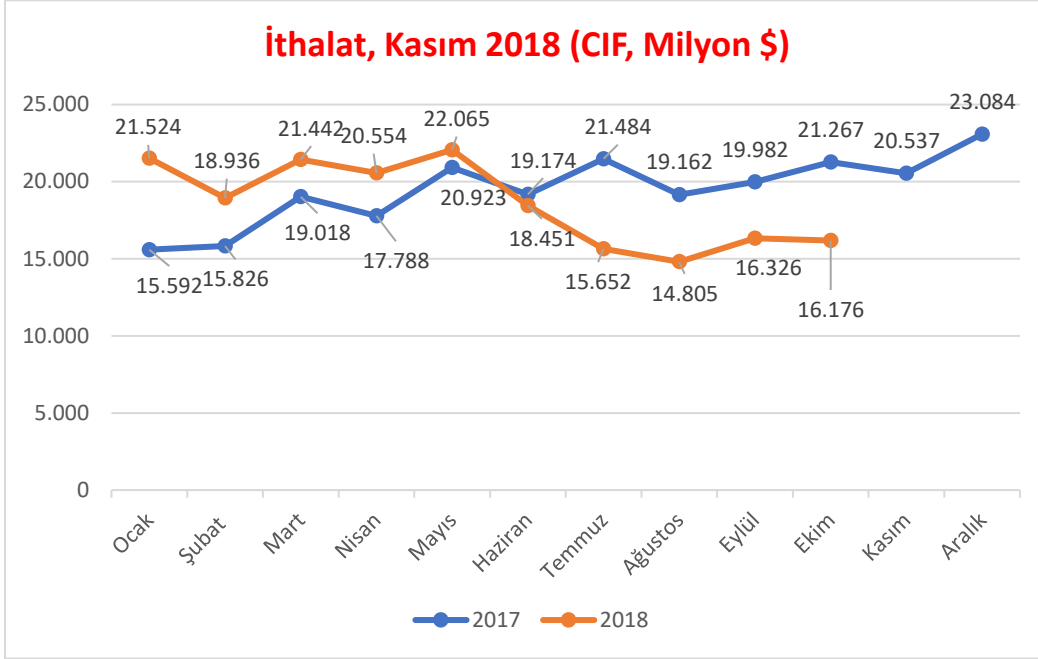
İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %78,8'dir. Kasım ayında yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %15,4, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %42,4'tür..

Grafik 7: ihracat

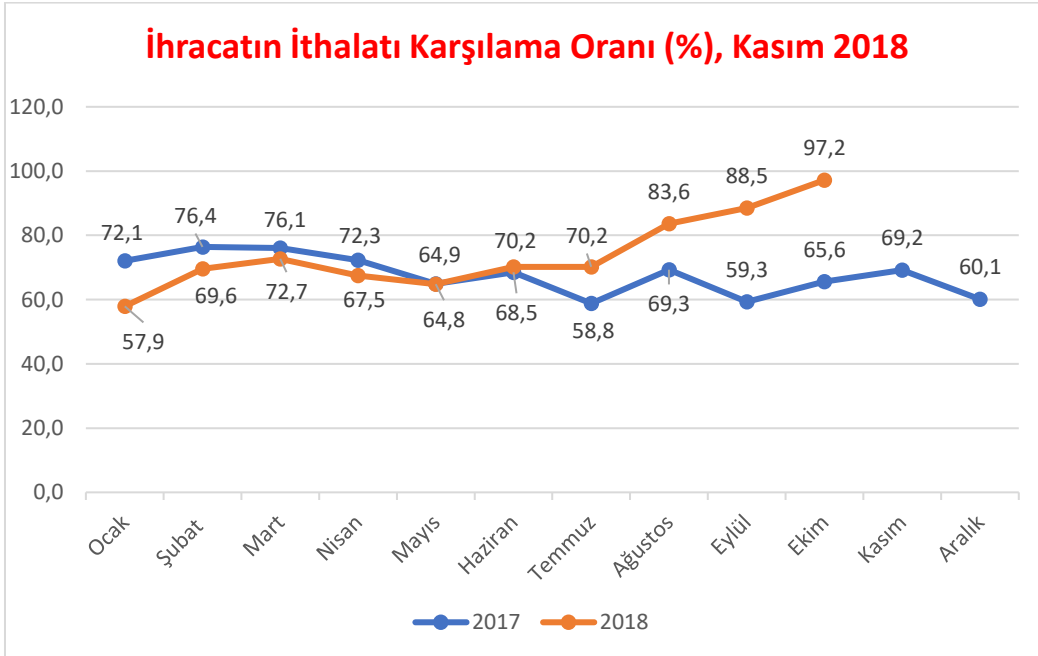
Kaynak: TÜİK

Grafik 8: İthalat

Kaynak: TÜİK

Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı

Kaynak: TÜİK

3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, EKİM 2018 (1000 \$)

Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı

SIRA	İLLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM
	TOPLAM	12.172.552,39	12.858.877,46	15.079.303,73	13.509.155,53	13.919.670,97	12.563.802,69	13.645.357,54	11.968.575,90	14.007.295,83	15.325.367,00	15.325.367,00
1	İSTANBUL	5.123.595,51	5.325.350,41	6.667.056,62	5.999.520,37	6.137.468,01	5.480.753,78	6.047.054,00	5.824.902,40	6.212.243,69	6.861.623,62	6.861.623,62
2	KOCAELİ	979.919,10	1.231.950,29	1.342.323,68	1.092.403,96	1.169.719,01	1.180.946,39	1.204.125,84	819.657,29	1.317.494,51	1.317.822,08	1.317.822,08
3	BURSA	1.149.272,54	1.269.361,36	1.363.060,12	1.169.725,68	1.166.817,17	1.063.998,57	1.070.769,08	797.209,04	1.112.865,29	1.179.464,42	1.179.464,42
4	İZMİR	792.076,49	814.486,15	882.409,12	779.225,08	828.139,11	789.811,48	774.382,72	754.896,29	831.259,67	884.068,90	884.068,90
5	ANKARA	521.024,26	597.615,36	652.497,50	664.836,90	683.679,77	601.202,39	654.743,12	517.250,62	638.915,21	706.111,66	706.111,66
6	GAZİANTEP	522.149,62	542.886,65	613.193,01	561.635,24	615.217,04	482.030,62	564.586,40	515.866,82	606.659,40	655.041,60	655.041,60
7	SAKARYA	472.084,72	435.194,91	565.259,30	549.633,44	425.415,28	391.074,70	525.781,77	283.013,42	461.112,79	513.023,54	513.023,54
8	MANİSA	292.154,57	314.874,77	398.184,03	389.851,94	383.979,92	300.194,16	314.477,24	305.384,71	406.643,22	471.643,65	471.643,65
9	DENİZLİ	260.925,63	258.922,56	312.907,25	282.306,48	294.776,56	272.881,30	277.432,38	265.000,09	285.945,52	295.465,71	295.465,71
10	HATAY	187.470,07	218.720,29	224.785,68	176.833,88	253.835,84	220.779,33	227.079,49	210.714,43	232.362,29	225.004,99	225.004,99
11	ADANA	151.144,62	141.797,47	177.566,44	158.277,63	181.085,42	142.111,17	160.090,36	168.553,51	156.601,06	199.694,28	199.694,28
12	KAYSERİ	141.442,86	148.015,08	178.041,51	154.929,50	151.740,30	140.995,33	158.434,39	131.568,78	162.531,23	185.004,18	185.004,18
13	KONYA	135.263,45	137.683,51	162.642,55	153.132,16	147.569,15	130.764,97	153.309,12	138.436,98	148.247,94	164.542,66	164.542,66
14	MERSİN	153.821,72	142.288,85	140.913,62	116.521,60	135.301,07	113.745,82	120.906,23	111.535,49	166.261,94	176.896,48	176.896,48
15	ANTALYA	116.522,26	112.735,17	124.543,08	114.089,00	127.654,40	95.161,71	88.394,27	82.144,49	88.810,96	102.676,10	102.676,10
16	K.MARAŞ	88.768,38	90.099,98	97.643,06	86.234,81	92.694,69	74.668,61	80.685,40	71.783,51	89.831,13	84.496,23	84.496,23
17	ESKİŞEHİR	80.760,98	77.636,06	95.197,40	82.058,54	88.334,33	80.912,22	89.023,25	77.605,49	89.142,82	94.345,32	94.345,32
18	TEKİRDAĞ	73.295,92	76.607,53	87.087,02	80.793,78	93.429,76	78.614,49	86.751,93	76.883,46	88.248,38	89.778,00	82.778,00
51	KIRKLARELİ	6.690,87	6.849,55	9.569,96	9.159,98	8.848,16	7.315,25	9.488,20	8.045,00	8.135,05	8.550,30	7.450,30
60	EDİRNE	3.036,18	3.311,14	4.964,76	5.199,30	4.697,10	2.771,31	4.819,02	3.767,41	3.371,95	4.427,14	5.438,14

Kaynak: TİM

3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, KASIM 2018 (1000 \$)

Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı

SEKTÖR	30 KASIM					
	2017	2018	DEĞ.	2017	2018	DEĞ.
Çelik	31,81	80,64	153,50%	633,84	931,19	46,91%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	86,17	66,04	-23,36%	1.494,66	1.488,30	-0,43%
Demir ve Demir Dışı Metaller	265,60	444,85	67,49%	5.837,41	6.907,13	18,33%
Deri ve Deri Mamulleri	13,61	188,41	1284,64%	2.419,27	1.239,97	-48,75%
Diğer Sanayi Ürünleri	0,00	0,00		47,69	0,47	-99,01%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1.149,97	1.184,78	3,03%	10.120,58	15.560,61	53,75%
Fındık ve Mamulleri	0,00	0,00		0,00	3,48	
Gemi ve Yat	0,00	0,00		0,00	0,00	
Halı	0,00	0,00		231,84	26,84	-88,42%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	498,92	1.662,04	233,13%	16.069,67	18.614,62	15,84%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	38,49	147,47	283,15%	494,59	1.537,82	210,93%
İklimlendirme Sanayii	70,40	247,78	251,95%	2.464,51	4.601,90	86,73%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	862,55	1.111,77	28,89%	11.827,55	12.414,07	4,96%
Kuru Meyve ve Mamulleri	0,00	0,00		0,00	11,28	
Madencilik Ürünleri	89,91	20,55	-77,14%	1.057,60	775,63	-26,66%
Makine ve Aksamları	115,99	1.054,02	808,70%	4.625,15	7.755,31	67,68%
Meyve Sebze Mamulleri	1,75	0,00	-100,00%	17,72	392,29	2113,27%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	227,26	65,44	-71,21%	1.717,00	1.441,87	-16,02%
Mücevher	0,71	0,00	-100,00%	0,71	0,00	-100,00%
Otomotiv Endüstrisi	327,15	590,70	80,56%	7.934,42	7.479,47	-5,73%
Savunma ve Havacılık Sanayii	0,00	0,00		0,00	0,07	
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	0,00	0,00		0,00	0,00	
Tekstil ve Hammaddeleri	0,00	0,00		0,00	8,77	
Yaş Meyve ve Sebze	818,01	1.591,53	94,56%	12.645,10	12.717,43	0,57%
Zeytin ve Zeytinyağı	25,26	0,00	-100,00%	25,26	0,21	-99,18%
TOPLAM	0,00	0,00		0,00	0,00	
TÜRKİYE TOPLAM	4.623,56	8.456,03	82,89%	79.664,56	93.908,74	17,88%

Kaynak: TİM

3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, KASIM 2018 (1000 \$)

Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı

SIRA	SEKTÖR TOPLAM	1 – 30 KASIM			1 OCAK - 30 KASIM		
		2017	2018	DEĞ.	2017	2018	DEĞ.
	TOPLAM	13.575.510,81	15.031.303,47	10,72%	133.644.095,63	150.039.902,46	12,27%
1	ALMANYA	1.349.908,59	1.397.984,07	3,56%	13.566.652,11	14.644.858,58	7,95%
2	BİRLEŞİK KRALLIK	862.124,96	968.703,08	12,36%	8.510.064,59	10.163.336,66	19,43%
3	İTALYA	816.886,85	869.157,41	6,40%	7.543.345,96	8.733.216,58	15,77%
4	BİRLEŞİK DEVLETLER	717.369,59	811.243,83	13,09%	7.441.006,98	7.543.358,78	1,38%
5	IRAK	628.962,81	744.107,28	18,31%	7.412.881,49	6.720.687,34	-9,34%
6	İSPANYA	535.291,05	667.809,59	24,76%	5.721.185,24	7.179.735,63	25,49%
7	FRANSA	592.070,87	602.198,59	1,71%	5.928.390,57	6.692.958,06	12,90%
8	HOLLANDA	416.174,00	427.796,68	2,79%	3.449.825,96	4.278.297,51	24,01%
9	BELÇİKA	276.951,84	406.677,95	46,84%	2.753.390,13	3.561.575,97	29,35%
10	ROMANYA	330.258,83	398.582,02	20,69%	2.893.075,46	3.608.440,88	24,73%
11	İSRİL	311.540,71	360.524,88	15,72%	3.051.319,92	3.512.697,75	15,12%
12	RUSYA FEDERASYONU	333.476,98	349.604,90	4,84%	2.397.731,32	3.148.508,95	31,31%
13	POLONYA	308.244,07	301.726,34	-2,11%	2.837.900,08	3.098.167,57	9,17%
14	MISIR	258.178,22	283.171,13	9,68%	2.103.126,11	2.769.363,33	31,68%
15	BULGARİSTAN	241.094,19	255.673,04	6,05%	2.488.078,09	2.434.966,55	-2,13%
16	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	259.669,26	236.315,68	-8,99%	2.669.589,73	2.710.082,69	1,52%
17	SUUDİ ARABİSTAN	217.575,92	224.224,17	3,06%	2.462.418,48	2.323.182,62	-5,65%
18	CEZAYİR	121.262,92	204.346,43	68,52%	1.541.884,78	1.843.849,07	19,58%
19	FAS	140.037,15	203.896,46	45,60%	1.427.217,34	1.781.152,20	24,80%
20	YUNANİSTAN	153.958,70	189.344,22	22,98%	1.437.968,38	1.914.203,28	33,12%

Kaynak: TİM

3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, KASIM 2018 (1000 \$)

Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı

SEKTÖR	SIRA	ULKE	1 OCAK-31 EKİM 2017	1 OCAK-31 EKİM 2018	DEĞ.
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	ALMANYA	849.167,58	975.111,10	14,83%
	2	İTALYA	436.616,75	594.130,39	36,08%
	3	BİRLEŞİK DEVLETLER	152.521,59	293.628,79	92,52%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	311.871,96	391.670,85	25,59%
	5	FRANSA	295.556,47	351.489,86	18,92%
		Diğer	4.138.295,29	4.848.729,64	-17,04%
		Toplam	6.184.029,65	7.454.760,62	20,55%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1	BİRLEŞİK KRALLIK	1.285.255,68	1.519.540,84	18,23%
	2	ALMANYA	1.038.163,33	985.907,79	-5,03%
	3	FRANSA	647.074,18	807.140,54	24,74%
	4	İSPANYA	311.674,23	402.952,85	29,29%
	5	İTALYA	412.975,73	418.763,26	1,40%
		Diğer	5.693.079,85	6.217.880,89	-3,46%
		Toplam	9.388.223,01	10.352.186,17	10,27%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1	ALMANYA	2.932.283,08	2.956.715,79	0,83%
	2	İSPANYA	1.940.214,05	2.269.852,91	16,99%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	1.787.673,50	1.870.226,52	4,62%
	4	HOLLANDA	771.712,66	911.145,20	18,07%
	5	FRANSA	751.910,33	813.096,20	8,14%
		Diğer	7.411.691,96	7.522.364,58	-4,93%
		Toplam	15.595.485,59	16.343.401,21	4,80%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	MISIR	670.631,20	866.736,13	29,24%
	2	İRAK	761.710,91	790.971,37	3,84%
	3	ALMANYA	795.575,13	868.086,46	9,11%
	4	BİRLEŞİK DEVLETLER	739.085,58	762.283,01	3,14%
	5	HOLLANDA	331.764,33	479.855,32	44,64%
		Diğer	11.379.083,20	12.103.888,02	-9,86%
		Toplam	14.677.850,35	15.871.820,30	8,13%
Makine ve Aksamları	1	ALMANYA	526.645,68	650.999,03	23,61%
	2	BİRLEŞİK DEVLETLER	326.492,38	382.513,99	17,16%
	3	İTALYA	245.474,75	315.848,13	28,67%
	4	CEZAYİR	229.782,94	290.682,07	26,50%
	5	ÖZBEKİSTAN	133.045,21	197.513,42	48,46%
		Diğer	4.015.501,22	4.817.168,50	-7,38%
		Toplam	5.476.942,16	6.654.725,14	21,50%
Otomotiv Endüstrisi	1	ALMANYA	4.028.418,86	4.413.891,41	9,57%
	2	FRANSA	2.666.774,63	2.960.509,56	11,01%
	3	İTALYA	2.870.136,17	3.082.755,17	7,41%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	2.528.646,28	2.688.440,08	6,32%
	5	İSPANYA	1.503.746,44	1.661.811,22	10,51%
		Diğer	12.442.993,17	14.290.250,03	2,77%
		Toplam	26.040.715,55	29.097.657,47	11,74%
Tekstil ve Hammaddeleri	1	İTALYA	723.507,31	730.884,37	3,12%
	2	BULGARİSTAN	566.416,08	465.282,31	26,97%
	3	ALMANYA	381.953,78	388.473,49	2,89%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	289.193,05	331.176,30	0,96%
	5	BİRLEŞİK DEVLETLER	304.246,08	327.716,51	10,71%
		Diğer	5.140.505,18	5.597.076,23	4,45%
		Toplam	7.405.821,49	7.840.609,20	5,87%
TOPLAM			84.769.067,80	93.615.160,11	11,84%

Kaynak: TİM

4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM

4.1. İŞGÜCÜ GİRDİ ENDEKSİ, III. ÇEYREK 2018

İşsizlik oranı %11,1 seviyesinde gerçekleşti

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 266 bin kişi artarak 3 milyon 670 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,5 puanlık artış ile %11,1 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 0,4 puanlık artış ile %13,2 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile %20,8 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 0,6 puanlık artış ile %11,4 olarak gerçekleşti.

İstihdam oranı %48,3 oldu

İstihdam edilenlerin sayısı 2018 yılı Ağustos döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 490 bin kişi artarak 29 milyon 318 bin kişi, istihdam oranı ise 0,3 puanlık artış ile %48,3 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 256 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 745 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin %19,4'ü tarım, %19,5'i sanayi, %7,1'i inşaat, %54'ü ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1,3 puan, inşaat sektörünün payı 0,8 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0,6 puan, hizmet sektörünün payı 1,4 puan arttı.

İşgücüne katılma oranı %54,3 olarak gerçekleşti

İşgücü 2018 yılı Ağustos döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 756 bin kişi artarak 32 milyon 989 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,6 puan artarak %54,3 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,6 puanlık artışla %74,1, kadınlarda da 0,6 puanlık artışla %34,9 olarak gerçekleşti.

4.1.1. İŞGÜCÜ GİRDİ VE MALİYETİ ENDEKSLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, III. ÇEYREK 2018 [2015=100]

Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları

Sektör	Arındırılmış	Takvim Etkilerinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış	
	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Endeks	Yıllık Değişim (%)
İstihdam	106,0	106,0	1,6	105,7	-1,9
Çalışılan Saat	102,3	103,1	0,0	102,7	-2,1
Brüt ücret-maaş	156,9	156,9	15,7	157,3	2,9
Saatlik işgücü maliyeti	153,7	152,4	15,8	153,3	4,8
Saatlik kazanç	153,4	152,2	15,7	153,2	5,1
Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti	155,1	153,8	16,2	153,9	3,7

Kaynak: TÜİK

5. BEŞERİ ARAŞTIRMALAR; KÜLTÜR EKONOMİSİ, 2017

Kültür harcamaları %19,4 arttı

Kültür harcamaları 2017 yılında 2016 yılına göre %19,4 artarak 44 milyar 75 milyon 130 bin TL oldu.

Kültür harcamalarının gayri safi yurtiçi hasılaya oranı %1,4 oldu

Kültür harcamalarının, gayri safi yurtiçi hasılaya oranı 2017 yılında, 2016 yılına göre aynı kalarak %1,4 olarak gerçekleşti.

Genel devlet harcamalarının payı %64,2 oldu

Toplam kültür harcamaları içinde genel devlet harcamalarının payı %64,2, özel harcamaların payı ise %35,8 oldu.

Genel devlet kültür harcamaları %26,1 arttı

Genel devlet harcamaları içindeki kültür harcamaları 2017 yılında 2016 yılına göre %26,1 artarak 28 milyar 317 milyon 654 bin TL oldu.

Genel devlet harcamalarının %66,5'i merkezi yönetim bütçesinden harcandı

Harcamaların %66,5'i merkezi yönetim bütçesinden, %33,5'i ise yerel devlet bütçesinden gerçekleştirildi.

Genel devlet kültür harcamaları içinde mimarlık alanının payı %34,9 oldu

Genel devlet harcamaları içinde kültürel alanlara göre belli başlı harcamalara bakıldığında; mimarlık %34,9, kitap ve yazılı basın %10, gösteri sanatları %9,2, doğal miras %8,7, görsel/işitsel ve multimedya %8,4, kültürel miras %5,6 paya sahip oldu.

Hanehalkı kültür harcamaları %8,7 arttı

Hanehalkı kültür harcamaları 2017 yılında 2016 yılına göre %8,7 artarak 15 milyar 308 milyon 307 bin TL oldu. Özel harcamaların %97,1'i hanehalkları, %2,9'u ise dernek ve vakıflar tarafından yapıldı.

Hanehalkı kültür harcamasının %31,2'si televizyon-TV yayın giderine yapıldı

Hanehalklarının 2017 yılında gerçekleştirdiği toplam kültür harcamasının dağılımına bakıldığında; televizyon ve TV yayın giderlerinin %31,2, kitap, gazete ve derginin %14,7, kablolu/özel TV yayın hizmetlerine ödenen ücretlerin %12, veri işlem ekipmanlarının %10,9, kırtasiye ve çizim malzemelerinin %10,1, sinema, tiyatro ve konserin %5,6 paya sahip olduğu görüldü.

Kültürel sektörlerdeki girişimlerin %39,3'ü mimarlık alanında faaliyet gösterdi

Kültürel sektörlerde faaliyet alanları açısından bakıldığında; 2017 yılında girişimlerin %39,3'ü mimarlık, %16,2'si yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence faaliyetleri, %14,3'ü uzmanlaşmış tasarım faaliyetleri, %11,8'i sinema filmi, video ve televizyon programları yapıcılığı ile ses kaydı ve müzik yayımlama, %10,7'si yayıncılık, %4'ü programcılık ve yayıncılık alanlarında ve %3,8'i diğer kültürel alanlarda faaliyet gösterdi.

Kültürel sektörlerin faktör maliyetiyle katma değeri %27 arttı

Girişimlerin kültürel mal ve hizmetlerinin cirosu 2017 yılında 2016 yılına göre %20,1 artarak 35 milyar 26 milyon 239 bin TL oldu. Girişimlerin kültürel mal ve hizmet üretiminin katma değer katkısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre %27 artarak 8 milyar 341 milyon 268 bin TL oldu.

Katma değer katkısının %24,7'si yayıncılık alanında oldu

Kültürel sektörler içinde 2017 yılında gerçekleşen katma değer katkısının dağılımına bakıldığında; %24,7'si yayıncılık, %20,8'i sinema filmi, video ve televizyon programları yapıcılığı ile ses kaydı ve

müzik yayımlama, %18,7'si mimarlık, %18,2'si programcılık ve yayıncılık, %11,2'si yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence, %6,4'ü ise diğer kültürel sektörlerde gerçekleşti.

Kültürel mal ihracatı 24 milyar 658 milyon 896 bin TL oldu

Kültürel mal ihracatı 2017 yılında 2016 yılına göre %28,9 arttı. Artış oranı ana mal ihracatında %28,3 olurken, ikincil mal ihracatında %45,1 olarak gerçekleşti.

Kültürel malların toplam ihracat içindeki payı %4,3 oldu

Dış ticarete, 2017 yılında kültürel mal ihracatının toplam mal ihracatı içindeki payı %4,3 oldu.

Kültürel mal ithalatı 18 milyar 473 milyon 138 bin TL oldu

Kültürel mal ithalatı, 2017 yılında 2016 yılına göre %33,2 arttı. Ana mal ithalatı %21,4, ikincil mal ithalatı %40,3 arttı. 2017 yılında kültürel mal ithalatının toplam mal ithalatı içindeki payı %2,2 oldu.

Kültürel alanlara göre ihracatta en büyük pay el sanatlarında oldu

Kültürel alanlara göre bakıldığında, en çok paya sahip olan el sanatlarının ihracat toplamı 2017 yılında 17 milyar 919 milyon 563 bin TL olarak gerçekleşti. El sanatlarının toplam kültürel mal ihracatı içindeki payı %72,7 oldu.

Kültürel alanlara göre ithalatta en büyük pay görsel ve işitsel medyada oldu

Kültürel alanlara göre bakıldığında, görsel ve işitsel medyanın ithalat toplamı 2017 yılında 10 milyar 190 milyon 630 bin TL olarak gerçekleşti. Görsel ve işitsel medyanın toplam kültürel mal ithalatı içindeki payı ise %55,2 oldu.

6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI

Ekonomik, Ticari, Sosyal ve Finansal verilerden oluşan çalışmada 'TÜİK', 'TOBB', 'BDDK', 'TBB', 'TCMB', 'Ekonomi Bakanlığı', 'Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı', 'Gümrük ve Ticaret Bakanlığı',

'Kalkınma Bakanlığı', 'TİM', 'İMİB', 'TEPAV' ve diğer resmi kaynakların yayınladıkları istatistik ve veriler kullanılmıştır. Hatalı veri ve yazım hatalarında ilgili kurumların yayınladıkları orijinal veriler geçerlidir.